כשהממצא הרפואי אינו מספר את כל הסיפור: מדדי מטופל לשיפור איכות האבחון המהיר

אביב צירין[1,4], ד"ר סנדרה בניזרי[2], ד"ר רעות רון[3] , נטע אלוני[1], ד"ר יעקב עזרא, ד"ר אנדרס קוניצ'זקי[4], ד"ר ענת לרון[1]

[1]המערך הפסיכולוגי, אסותא רמת החיל | [2] אבחון מהיר, אסותא רמת החיל | מכון אסותא לחקר שירותי בריאות[3]

[4] המכללה האקדמית אשקלון

רקע

תסמינים גופניים הם סיבה שכיחה לפנייה לשירותי בריאות, ולעיתים מלווים במצוקה רגשית, פגיעה בתפקוד ובאיכות החיים. קטסטרופיזציה, הנטייה לפרש תחושות גופניות באופן מאיים ומוקצן, עשויה להגביר את חומרת התסמינים, החוויה הסובייקטיבית שלהם ואף להוביל לסומטיזציה. קשר זה רלוונטי למטופלי יחידות אבחון מהיר, בהן מטופלים מתמודדים עם אי־ודאות רפואית ובירור אינטנסיבי.

מטרות

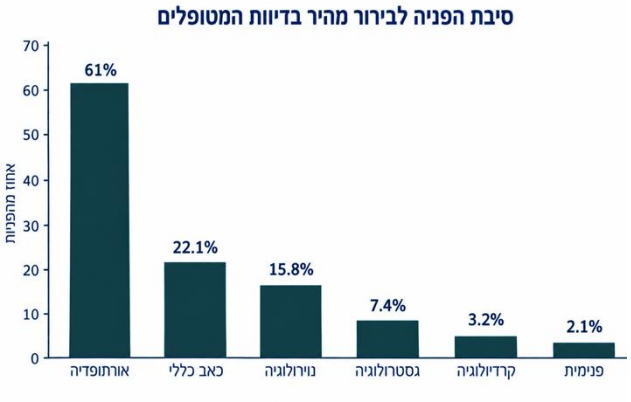
- ✓ לבחון את הקשר בין קטסטרופיזציה לסומטיזציה במטופלי יחידת הבירור המהיר
- ✓ לבדוק האם ממצא רפואי ממתן קשר זה

שיטה

95 מטופלים ביחידה לאבחון מהיר
תקופת המחקר: יוני 2025 – דצמבר 2025.

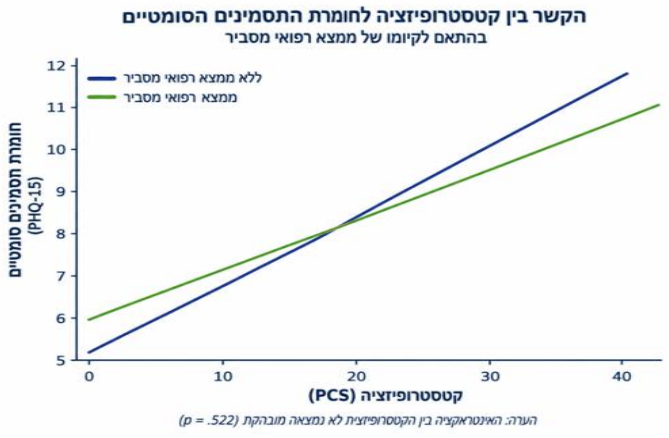
המשתתפים דיווחו על סיבות פנייה שונות ליחידה בהמשך סווגו ע"י רופאים לשתי קבוצות:
1. קיים ממצא רפואי (N=40)
2. ללא ממצא רפואי מסביר (N=55)

שאלוני דיווח עצמי:
הערכת חומרת תסמינים סומטיים (PHQ-15)
נטייה לקטסטרופיזציה של כאב (PCS)
שאלון דמוגרפי

תוצאות

- ✓ נמצא קשר חיובי בינוני ומובהק בין קטסטרופיזציה לחומרת התסמינים הסומטיים *($r = .38, p < .001$)*
- ✓ לא נמצא אפקט ממתן של ממצא רפואי מסביר (גרף) *($\Delta R^2 = .522, p = .004$).*

מסקנות והמלצות

- הקשר בין קטסטרופיזציה לחומרת התסמינים מתקיים גם בהינתן ממצא רפואי וגם בהיעדרו
- הממצאים מדגישים את השפעת הגורמים הפסיכולוגים וחשיבות ההתייחסות אליהם יחד עם הבירור הרפואי